

BEELDEN IN DE PRAKTIJK

Evaluatie van de operationele uitvoering van
de inzet van bodycams bij de politie

INHOUD

Inleiding / belangrijkste ...

INLEIDING

Relevantie van de publicatie voor de brandweer en de brandveiligheid van de gemeenschap. Het document is bedoeld voor de brandweer en de gemeenschap. Het document is bedoeld voor de brandweer en de gemeenschap.

BELANGRIJKE BEVINDINGEN

- 1. Het gebruik van bodycams is een belangrijke ontwikkeling voor de brandweer en de gemeenschap.
- 2. Het gebruik van bodycams kan tot verbeteringen leiden in de dienstverlening van de brandweer.
- 3. Het gebruik van bodycams kan tot verbeteringen leiden in de dienstverlening van de gemeenschap.

Over de respondenten

OVER DE RESPONDENTEN

Ervaring met bodycam: 84%

Regionen: 1.130

Regionen naar eenheid:

- 1. Noord-Brabant: 25%
- 2. Limburg: 15%
- 3. Zeeland: 15%
- 4. Utrecht: 15%
- 5. Noord-Holland: 15%
- 6. Friesland: 10%
- 7. Groningen: 10%
- 8. Drenthe: 10%
- 9. Overijssel: 10%
- 10. Gelderland: 10%
- 11. Twente: 10%
- 12. Eindhoven: 10%
- 13. Midden-Brabant: 10%
- 14. West-Brabant: 10%
- 15. Zuid-Brabant: 10%

Beschikbaarheid bodycams

BESCHIKBAARHEID VAN DE BODYCAM'S

Vollediger bodycams? Tekort bodycams bij specifieke functies?

Ervaar problemen met de laatste versie van de bodycam?

Wat is het gebruik van bodycams voor de brandweer?

Wat is het gebruik van bodycams voor de gemeenschap?

Toegevoegde waarde ...

TOEGEVOEGDE WAARDE BIJ DAGELIJKS OPTREDEN

Bodycam meerwaarde bij dagelijks optreden?

Wat is de toegevoegde waarde van de bodycam?

Wat is de toegevoegde waarde van de bodycam voor de brandweer?

Wat is de toegevoegde waarde van de bodycam voor de gemeenschap?

Suggesties voor bodycam ...

SUGGESTIES VOOR BODYCAM IN ANDERE SITUATIES

Bodycam op andere manier of in andere situaties gebruiken?

Wat zijn de suggesties voor het gebruik van de bodycam in andere situaties?

Wat zijn de suggesties voor het gebruik van de bodycam in andere situaties?

Technische ondersteuning

TECHNISCHE ONDERSTEUNING

Ondersteunt de gebruikte techniek voldoende?

Wat zijn de suggesties voor technische ondersteuning?

Wat zijn de suggesties voor technische ondersteuning?

Autorisatie

AUTORISATIE

Vollediger autorisatie? Verbeteringen nodig rondom autorisatie?

Wat zijn de suggesties voor autorisatie?

Wat zijn de suggesties voor autorisatie?

Instructie bodycam

INSTRUCTIE BODYCAM

Mening over inhoudelijke instructies

Wat zijn de suggesties voor inhoudelijke instructies?

Wat zijn de suggesties voor inhoudelijke instructies?

Effect bodycam / veiligheid

EFFECTEN BODYCAM

Effect gebruik bodycam op burger? Draagt bodycam bij aan het veiligheidsgevoel?

Wat zijn de suggesties voor het effect van de bodycam op de burger?

Wat zijn de suggesties voor het effect van de bodycam op de burger?

E-learning

E-LEARNING

Suggesties gebruik/verbetering e-learning? Heeft e-learningmodule geholpen bij gebruik bodycam?

Wat zijn de suggesties voor e-learning?

Wat zijn de suggesties voor e-learning?

INLEIDING

Momenteel zijn in de politie-eenheden ruim 2.000 bodycams in omloop. Deze worden door de operationele gebiedsgebonden politiefunctionarissen (GGP'ers) gebruikt tijdens de dagelijkse werkzaamheden. Na ongeveer twee jaar bodycamgebruik wil de Nationale Politie via onderzoek weten wat de ervaringen van de bodycamgebruikers zijn en welke voor- en nadelen aan de operationele toepassing kleven. Dit om te bepalen of continuering en/of uitbreiding van de inzet van bodycams na 2022 zinvol is.

Deze notitie geeft de resultaten van het onderzoek weer. Het onderzoek is gebaseerd op een digitale survey onder GGP'ers in alle politie-eenheden en op drie groepsinterviews. De onderzoeksresultaten geven onder andere zicht op het volgende:

- Beschikbaarheid van de bodycams in de basisteams
- Toegevoegde waarde van de bodycam in het dagelijks optreden
- Suggesties voor de inzet van de bodycam in alternatieve situaties (binnen en buiten het Inzetkader Bodycams)
- Verbetersuggesties op het gebied van techniek, autorisatie en dagelijks gebruik
- Mate van doelbereiking die met de bodycams is beoogd
- Effecten van de inzet van bodycams
- Kennis over en suggesties voor de e-learningmodule

BELANGRIJKE BEVINDINGEN

De belangrijkste bevindingen uit het onderzoek samengevat:

- Veel politiefunctionarissen die hebben meegedaan aan dit onderzoek (GGP'ers) hebben ervaring met de bodycam. Het onderzoek is dus te typeren als een 'gebruikersonderzoek'.
- Bijna een derde van de respondenten (31 procent) heeft op het basisteam onvoldoende bodycams voorhanden.
- De meeste respondenten zien de meerwaarde van bodycams.
- Er worden de nodige suggesties gedaan voor gebruik van de bodycam in de praktijk. Deze vallen zowel binnen als buiten het 'Inzetkader Bodycams'.
- Politiefunctionarissen zijn van mening dat met name op het gebied van de techniek achter de bodycams en op het gebied van de autorisatie verbeteringsmogelijkheden liggen.
- De instructie kan op enkele punten optimaler, bijvoorbeeld door de e-learningmodule op enkele punten aan te passen.
- Het preventieve en de-escalerende effect van de bodycam wordt door ongeveer twee derde van de respondenten bevestigd.
- Eenzelfde deel van de respondenten is van mening dat het gebruik van de bodycam bijdraagt aan het eigen veiligheidsgevoel.

OVER DE RESPONDENTEN

Hoewel de survey breed is uitgezet onder GGP'ers hebben vooral bodycamgebruikers de survey ingevuld.

Respons

1.130

Respons naar eenheid

1	Noord Nederland	48	4%
2	Oost-Nederland	99	9%
3	Midden-Nederland	141	12%
4	Noord-Holland	86	8%
5	Amsterdam	69	6%
5	Den Haag	277	25%
7	Rotterdam	41	4%
8	Zeeland-West-Brabant	186	16%
9	Oost-Brabant	97	9%
10	Limburg	46	4%
11	Landelijke Eenheid	40	4%

Zepcam T2+ Bodycam

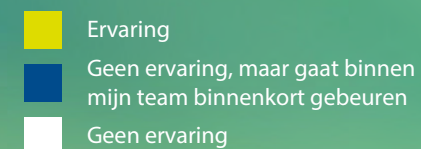
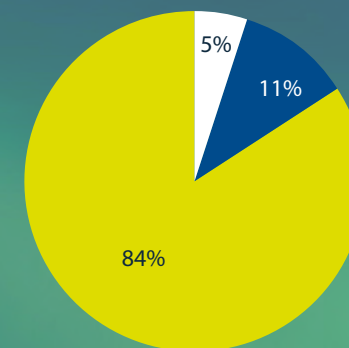

Ervaring

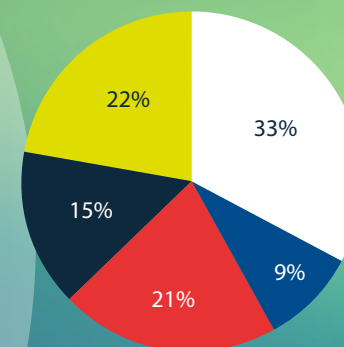
84%

Ervaring met bodycam

Ervaring in jaren

BESCHIKBAARHEID VAN DE BODYCAMS

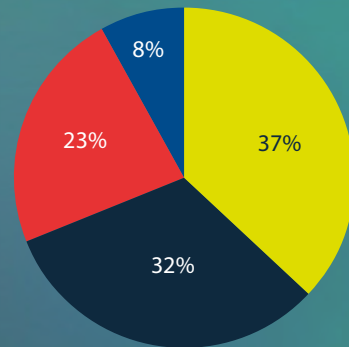
Rol waarin bodycam wordt gebruikt

Noodhulp	82%
Wijkagent	16%
Motorrijder	14%
ME'er	3%
Aspirant	2%
Hondengeleider	1%
Ondersteuningsgroep	1%

Omdat de respondenten meerdere antwoord-opties konden aanvinken bij deze vraag tellen de percentages niet op tot 100 procent.

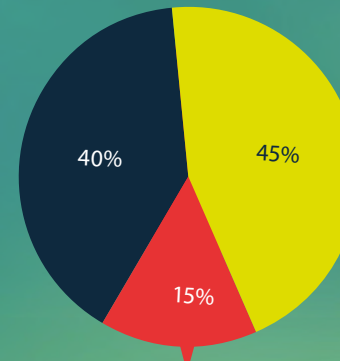
Overige genoemde rollen zijn o.a.:
 Officier van Dienst Politie, Aspirant, Horeca-team, Opsporingsteam, Team Verkeer, OPCO, Voetbalcoördinator.

Voldoende bodycams?

- Ja, meer dan voldoende: regelmatig bodycams ongebruikt in de lader
- Ja, er zijn er precies voldoende
- Nee, er zijn er net te weinig
- Nee, we komen (bijna) altijd tekort

Tekort bodycams bij specifieke functies?

- Nee, algemeen tekort
 - Weet ik niet
 - Ja
-
- Noodhulp (n=31)
 - Motorrijder (n=13)
 - Wijkagent (n=10)
 - Overige (n=4)

Enkele opmerkingen over de beschikbaarheid en het dagelijks gebruik:

“Bij ons op het basisteam zijn genoeg bodycams voorhanden. Bikers en motoragenten hebben voorrang bij het gebruik.”

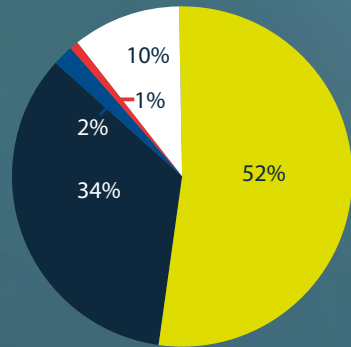
“Wil je het gebruik van bodycams tot een succes maken, dan zou je het dragen ervan moeten verplichten. Nu kunnen collega's nog wegduiken.”

“Ik vind een bodycam als standaarduitrusting niet direct nodig; zorg gewoon dat er je voldoende op het basisteam hebt liggen.”

TOEGEVOEGDE WAARDE BIJ DAGELIJKS OPTREDEN

Bodycam meerwaarde bij dagelijks politiewerk?

- Ja, het gebruik van de bodycam heeft meerwaarde
- Ja, het gebruik van de bodycam heeft zeer veel meerwaarde
- Nee, het gebruik van de bodycam heeft voor mij totaal geen meerwaarde
- Nee, het gebruik van de bodycam heeft voor mij geen meerwaarde
- Ik sta neutraal tegenover het gebruik van de bodycam

Respondenten is gevraagd in welke situaties de bodycam toegevoegde waarde heeft en in welke situaties niet. De meest genoemde situaties staan bovenaan.

Meerwaarde bodycam tijdens:	Geen meerwaarde bodycam tijdens:
Hectische/(mogelijk) gewelddadige situaties door burgers	Vertrouwelijke gesprekken met burgers
Vergaren van bewijslast	Op het bureau of in de surveillanceauto
Alle dagelijkse werkzaamheden	'Gewone' gesprekken met burgers
1-op-1-situaties/solosurveillance	Hulpverlening/reanimatie
Opsporing/staandehouding/controle/bekeuring	Geïrriteerd rakende burger door besef van bodycam
Conflictsituaties met burger	Hectische en conflictsituaties
Onderbouwing pv	Gebruik 'zware' vest (kogelwerend)
Evenementen- en horecadiensten	Gesprekken met emotionele burgers (bv. overlijdensbericht)
Openbareordeincidenten	Administratieve taken
Aanhoudingen	Interactie met verwarde personen
Interactie met verwarde personen	Controle collega's
Demonstraties	Interactie met dronken burgers
Voetbalgeweld	Interactie met filmende burger
Vastleggen plaats delict	Gevecht met burger
Verkeersovertredingen en -ongevallen	Technisch slecht werkende bodycam
Geweld door politie	Verhoor burger
Oud en Nieuw	
Fouilleren burger van ander geslacht	

Enkele opmerkingen over het dagelijks gebruik van de bodycam:

"Wanneer het een drukke dienst is met opeenvolgende meldingen is het fijn om terug te kunnen kijken wat er wanneer gebeurd is."

"Tijdens horecadiensten, evenementen en ongevallen is het prettig om de situatie gelijk op beeld te hebben."

"In mijn functie als wijkagent moet ik het hebben van het opbouwen van vertrouwen. Dan helpt een bodycam juist net niet."

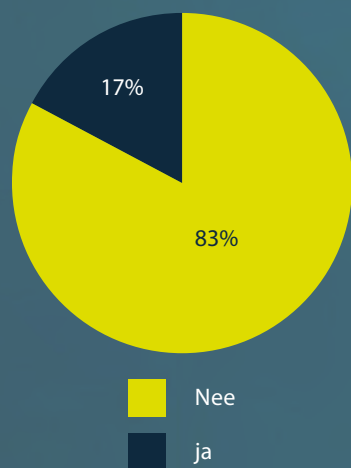
"Het blijft een blok aan je vest."

SUGGESTIES VOOR BODYCAM IN ANDERE SITUATIES

In de survey en interviews zijn door de respondenten praktische situaties genoemd waar niet automatisch aan gedacht wordt bij het gebruik van de bodycam. Deze zijn opgedeeld naar situaties die binnen het Inzetkader Bodycams vallen en situaties die daarbuiten vallen (en formeel dus niet toegestaan zijn).

Bodycam op andere manier of in andere situaties gebruiken?

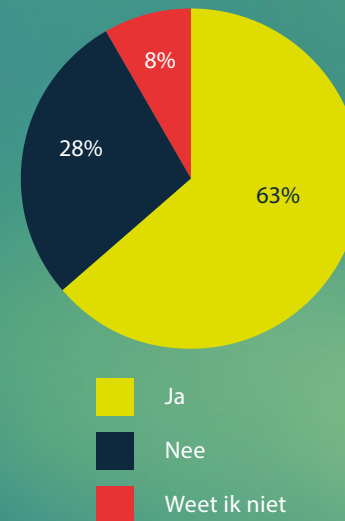
TECHNISCHE ONDERSTEUNING

De respondenten hebben onder andere de volgende suggesties gegeven voor het verbeteren van de techniek achter de bodycam (in volgorde van meest genoemde suggestie).

Top 10 suggesties technische ondersteuning

1. Betere/meer bevestigingsmogelijkheden *(bijvoorbeeld als dashcam, op vest/helm)*
2. Aan-/uitfunctie verbeteren *(inclusief led-indicator)*
3. Accuduur verlengen
4. Beeldkwaliteit *(in het donker)* verbeteren
5. Automatische koppeling met gebruik geweldsmiddelen maken
6. Downloaden/overzetten/opslaan beeldmateriaal vereenvoudigen
7. Mogelijkheid bieden om beelden uit te kijken buiten politienetwerk
8. Kleinere/lichtere bodycam ontwikkelen
9. Storingsgevoeligheid bodycam verminderen
10. Uitkijken van beelden via app aanbieden

Ondersteunt de geboden techniek voldoende?

Enkele door respondenten gemaakte opmerkingen over de techniek:

“Af en toe is de tijd dat de opnameknop moet worden ingedrukt om op te nemen lastig. Bij te lang indrukken gaat de bodycam juist weer uit!”

“De accuduur van de camera is te gering. De camera houdt een dienst van 9 uur niet vol!”

“De bodycam geeft alleen bij voldoende licht duidelijke beelden. Bij weinig licht is op de camerabeelden nauwelijks iets te zien.”

“De huidige bodycam zit slechts vast aan de houder door een kliksysteem. Het is al een aantal keren voorgekomen dat de bodycam bij knielen/klimmen eraf valt.”

AUTORISATIE

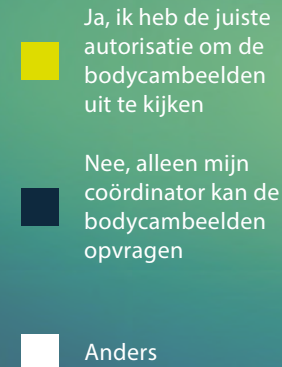
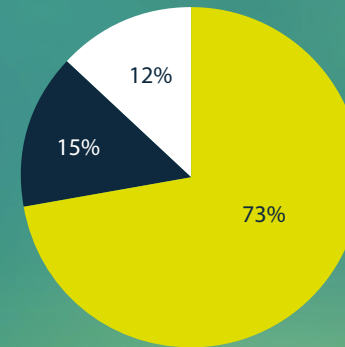
Door is respondenten een aantal suggesties gegeven ter verbetering van de autorisatie rond de bodycam. Hieronder is de top 10 van deze suggesties weergegeven in volgorde van meest genoemde suggestie.

Top 10 suggesties voor verbetering autorisatie

1. Iedereen autoriseren (*vanaf schaal 7*)
2. Verbalisant autoriseren voor eigen beelden
3. Werkvloercoaches/kerninstructeurs autoriseren
4. Direct zelf beschikking hebben over de beelden
5. Bekijken/downloaden beelden ook via politie-pc mogelijk maken
6. Autorisatieproces vereenvoudigen
7. Recherche autoriseren
8. Beelden ook bekijken/delen via app
9. Directe collega's autoriseren voor beelden binnen team
10. Het inzien van beelden beperken tot een aantal functionarissen

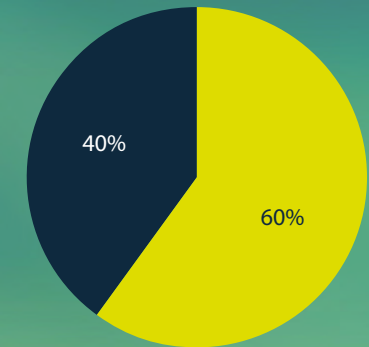
Opvallend is dat de als tweede genoemde suggestie, het autoriseren van de verbalisant zelf, al gewoon mogelijk is. Kennelijk biedt enige aandacht voor dit autorisatieproces nog kansen om het kennisniveau op dit gebied te verhogen.

Voldoende geautoriseerd?*

* Voor het uitkijken van de gemaakte bodycambeelden om het werk goed te kunnen doen.

Verbeteringen nodig rondom autorisatie?

Een respondent over de autorisatie:

'Ik kan als kerninstructeur zelf niet bij de functionaliteiten die nodig zijn voor de taken van een kerninstructeur. Dat lijkt mij niet de bedoeling!'

INSTRUCTIE BODYCAM

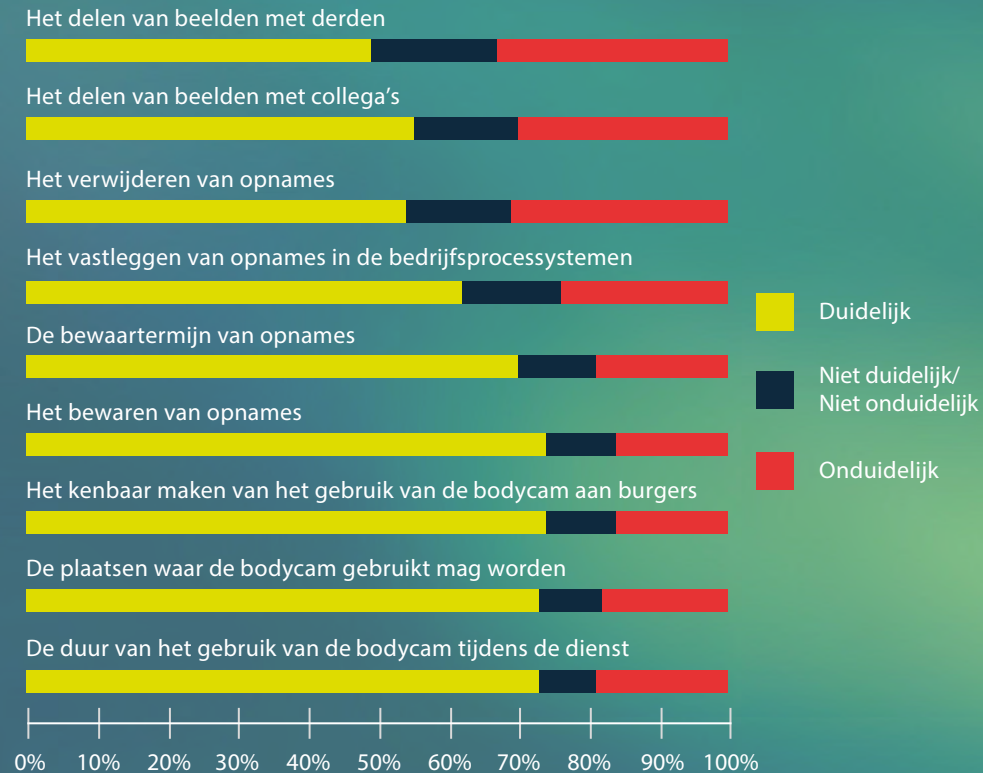
Enkele door respondententen gemaakte opmerkingen over de autorisatie:

“Alleen collega’s van verkeer, de basisteams en hondengeleiders zijn bij ons geautoriseerd. Het zou handiger zijn om ook de recherche te autoriseren.”

“Veilig stellen van beelden wordt belemmerd door de autorisatie. Nu loopt de autorisatie via tig schijven.”

“Ben in het basisteam aanspreekpunt voor de bodycams. Heb geen volledige autorisatie binnen het systeem omdat ik hoofdagent ben. Ik begrijp dat het met verantwoordelijkheid te maken heeft, maar vind dat autorisatie beter bij het aanspreekpunt kan liggen dan bij een bepaalde rang.”

Mening over (on)duidelijke instructies

Op nagenoeg alle genoemde onderdelen vindt een meerderheid van de respondenten de gegeven instructies duidelijk. Toch zijn de instructies voor

het delen van de beelden met derden/collega’s en het verwijderen van opnames voor ongeveer een derde van de respondenten onduidelijk.

Enkele door respondententen gemaakte opmerkingen over de instructie:

“Directe instructie en meer over de wettelijke basis van het bodycamgebruik leren is wenselijk. Duidelijk maken of de aanzegging tot aanzetten van de bodycam verplicht is. Het is voor mij ook onduidelijk of beelden voor een pv wel of niet uitgekeken mogen worden.”

“Een hele klapper met instructies leest zelden iemand. Een stroomschema daarentegen wel.”

“Voorlichting om angst voor de bodycam bij collega’s weg te nemen is essentieel. Te vaak hoor ik zeggen dat de bodycam een middel is om het functioneren te controleren.”

EFFECTEN BODYCAM

Effect gebruik bodycam op burger

Preventief effect aanzetten

De-escalerend effect aanzeggen gebruik (n=856)

De-escalerend effect aanzetten (n=824)

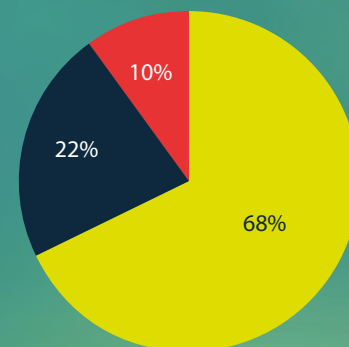
Uit de figuur is te herleiden dat ongeveer twee derde van de respondenten een preventief en de-escalerend effect van de bodycam ziet. Het preventieve effect wordt door meer politiefunctionarissen gezien dan het de-escalerende effect. Mogelijk ligt dit aan de interactie-fase tussen politie en burger; daar waar de-escalatie aan de orde is, zal een burger mogelijk al minder voor rede vatbaar zijn. Wat het preventieve effect betreft, geven de meeste respondenten aan

dat alleen het zichtbaar dragen van de bodycam al tot dit effect leidt. Veel burgers gaan volgens respondenten anders reageren: ze wenden zich tot andere collega's, worden soms nieuwsgierig, maar ook rustiger en regelmatig meer op hun hoede. Het komt ook voor dat burgers juist populair gedrag gaan vertonen of zelf gaan filmen. Daarnaast wordt veelvuldig aangegeven dat er een preventief effect is wanneer burgers onder invloed of al geagiteerd/agressief zijn.

VEILIGHEIDSGEVOEL

Draagt bodycam bij aan het veiligheidsgevoel?

Een respondent merkt op over het veiligheidsgevoel:

"Het geeft me ruggensteun, vooral in het kader van bewijsvoering, maar niet direct een extra veiligheidsgevoel."

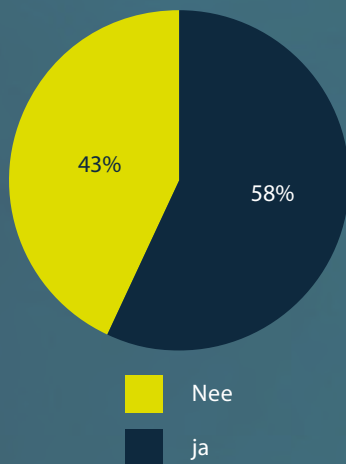

E-LEARNING

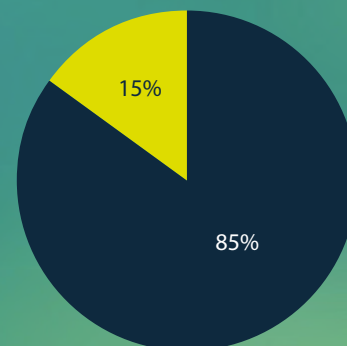
Suggesties gebruik/verbetering e-learning

- Instructie voor aan- en vastzetten bodycam toevoegen
- Autorisatieproces uitleggen
- Uitleggen hoe collega's beelden kunnen bekijken
- Situatie mbt opslaan beelden aanpassen/verduidelijken
- Meer praktijkvoorbeelden/casuïstiek toevoegen
- Ervoor zorgen dat e-learning periodiek herhaald wordt
- E-learning korter, overzichtelijker en duidelijker verwoorden
- Meer uitleg over het gebruik van het Zepcamprogramma
- E-learning (verplicht) samen met collega's volgen (interactiebevorderend)

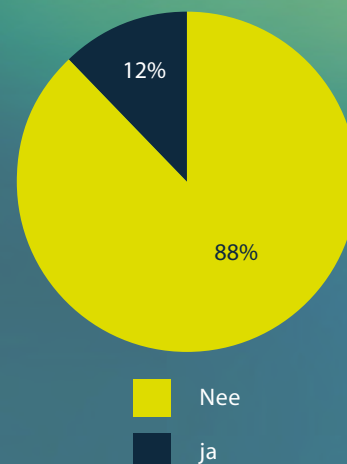
E-learningmodule bekend?

Heeft e-learningmodule geholpen bij gebruik bodycam?

Suggesties verbetering e-learningmodule?

Enkele door respondenten gemaakte opmerkingen over de e-learning:

“Collega’s kunnen bij e-learning te makkelijk doorklikken, zonder dat er daadwerkelijk kennis opgedaan wordt.”

“Het doel Gebruik voor interne onderzoeken (door Rijksrecherche, OM en VIK-onderzoekers) wordt overbelicht in de e-learning. Dit schrikt medewerkers af voor het gebruik van de bodycam.”

“In de e-learning benoemen wat je in je pv moet vermelden over het gebruik van de bodycam. En of je je pv mag aanpassen of aanvullen na het zien van de bodycambeelden.”

Colofon

In opdracht van:
Nationale Politie

Meer informatie over bodycams:
Susanne Brok
Operationeel Specialist E Sensing
susanne.brok@politie.nl

Meer informatie over dit onderzoek:
Jos Kuppens
Onderzoeker Bureau Beke
j.kuppens@beke.nl

Opmaak en illustraties:
Marcel Grotens (Bureau Beke)

© 2021, Bureau Beke

Bureau **Beke**

